

İSTANBUL'UN FETHİNDE ANADOLU VE RUMELİ (BOĞAZIÇI) HİSARLARININ ÖNEMİ

Giriş

İstanbul'un Fethi (29 Mayıs 1453); tarihte çağ açıp çağ kapatan büyük fethin olarak geçmektedir. İstanbul'un fethine önemli katkı sağlayan yani "kökü maziden olan bir âti" olan Anadolu ve Rumeli Hisarı'ndan bahsedilmektedir.

İstanbul'un fethini müjdeleyen Hz. Peygamberin,

«تفتحن القسطنطينية، فلنعم الأمير»
«أميرها، ولنعم الجيش ذلك الجيش»

"Kostantiniye (İstanbul) muhakkak fethedilecektir. Onu fetheden emir ne güzel emir; onu fetheden ordu ne güzel ordudur (İmâm Mâlik, Müsned)" mealindeki bu hadisi şerif, Konstantiniye'nin fâtilhi olma sıfatı dolayısıyla bunu gerçekleştirecek sultana büyük bir manevî güç sağlayacaktır. İstanbul fetheden komutan ve asker olmak için İslam'ın ilk yıllarından 1453 yılına kadar pek çok akın yapılmıştır. Hz. Ebu Eyüp En-sari bu düstur doğrultusunda İstan-

Doç. Dr.
Ali BORAN

bul surları yanında şehit olmuştur.

Bizans Devleti'nin sınır boylarında XIV. yüzyıl başlarında küçük bir beylik olarak kurulan Osmanlı Devleti'nin İstanbul'a ilgisi kuruluş devrinin ilk yıllarında başlamıştır. Orhan Bey ve I. Murad dönemlerinde Osmanlı askerleri Bizans'ın payitahtı önünde göründülse karşılıklı ittifaklar dolayısıyla fetih gerçekleşmemiştir. İlk ciddi muhasara teşebbüsü Yıldırım Bayezid tarafından 1395'te kuşatılmış ancak Haçlı kuvvetlerinin Balkanlara girdiği haber alınınca kuşatma kaldırılmıştır. I. Niğbolu zaferinden sonra Yıldırım Bayezid İstanbul'un fethini kolaylaştırmak için Boğaz'da Anadolu yakasına Anadolu Hisarını yaptırmış ve bu kale sayesinde şehirdeki faaliyetler izlenmiştir. Anadolu Hisarı'nın yapımı bitince, kendini biraz daha güçlü hisseden Yıldırım Beyazid, Bizans hükümdarı II. Manuel'den İstanbul'u teslim etmesini istemiş, ancak hükümdar bu teklifi reddederek daha önceki istekleri olan yıllık

vergiyi ödemek, İstanbul'da bir Türk mahallesi tesis ederek cami yapma ve kadı bulundurma hakkını tanımak suretiyle anlaşma yolunu aramıştır. Bunun üzerine Yıldırım Bayezid İstanbul kuşatmasını tekrar yoğunlaştırmış, II. Manuel'de dışarıdan yardım alarak savunma tedbirlerini artırmıştır. Yıldırım Beyazid'in Timur'a yenilmesinden sonra Osmanlı idaresinin zayıflığından faydalanan Bizans hükümdarı, Anadolu yakasındaki bazı kaleleri geri almış ancak Anadolu Hisarı Osmanlıların elinde kalmıştır. Yıldırım'ın büyük oğlu şehzade Süleyman'ın bir müddet bu hisarda ikamet etmiştir. Anadolu Hisarına 1452 de Fatih Sultan Mehmed'in yaptırdığı hisarpeçe sayesinde savunma kalesi olmaktan çıkarak bir taarruz kalesi haline gelmiştir.

II. Mehmed'in tahta çıkmasının ardından sultanın hedefi artık iyice gücünü kaybetmiş olan Bizans'ın başşehri olmuştur. Daha şehzadelikinde ve tahta ilk çıktığı yıllarda gerekli planlamaları yapmıştır. Bu fetih devletin geleceğinin teminatı ve kurmak istediği cihanşümul siyasetin dayanağı olarak görmüştür. Bir yandan jeopolitik olarak Rumeli ve Anadolu topraklarının ortasında irtibatı daima engelleyen bir konumda bulunması sebebiyle buranın fethi öncelik kazanmış, öte yandan coğrafi ve siyasi gereklilik yanında böyle bir fethin manevi boyutu da önemli bir dayanak olmuştur. Devletin imparatorluk sürecine girebilmesi de bu fetehe bağlıdır. İstanbul'un kuşatma hazırlıkları oldukça uzun sürmüştür. Öncelikle böyle bir harekâtı kolaylaştıracak ve Boğazı kontrol altında tutacak olan bir hisar daha yapılması planlanmış, 1452 Nisanında Rumeli yakasında Boğaz'ın en dar yerinde yeni bir hisarın inşasına başlanmıştır. Dört ay gibi çok kısa bir sürede tamamlanan ve tüm askeri stratejiler göz önünde tutularak mükemmel bir şekilde inşa

edilen Rumeli Hisarı ise Eylül 1452 tarihinden itibaren Firuz Ağa komutasındaki 400 kişilik muhafızı ve güçlü top donanımı ile görevine başlamıştır. Böylece Anadolu ve Rumeli hisarlarındaki hisarpeçelere yerleştirilen ve su seviyesinde çaprazlama ateş eden topların desteği ile boğaz kontrol altına alınmıştır. Nitekim 10 Kasım 1452 günü Karadeniz'den gelen iki Venedik kadırgasına ateş açılmış, 26 Kasım'da Antonio Rizo idaresindeki gemi batırılmıştır. Bu tarihten itibaren, ustalıkla bir manevra ile Karadeniz'e kaçan Trabzon gemisi dışında İstanbul'un fethine kadar boğazdan hiçbir gemi Osman-

lı kontrolü olmadan geçiş yapamamıştır. Fatih Sultan Mehmed daha sonra İstanbul'a yapılacak saldırıları önlemek amacıyla da 1457-1459 yıllarında Çanakkale Boğazı'nın iki yakasına da Kilitbahir ve Sultaniye adlarıyla iki Boğaziçi hisarı yaptırmıştır. Fatih Sultan Mehmed'in İstanbul harekâtının fetihle sonuçlanmasında önemli rolü olan ve Boğazkesen adıyla anılan bu hisarları kısaca anlatalım.

Anadolu Hisarı

İstanbul Boğazı'nın en dar yerinde, İstanbul'u fethetmek isteyen Yıldırım Bâyezîd, Göksu deresi ağzında, kayalık üzerinde 797 (1394-

1395) tarihinde bir kale yaptırmıştır. Yıldırım Bâyezîd bu kaleyi bir garnizon olarak kullanmış ve İstanbul üzerinde baskı sağlamıştır. Fatih Sultan Mehmed 1452'de Avrupa yakasında Rumeli Hisari'nı yaptırırken, Anadolu Hisari'nin deniz tarafına hisarpeçe inşâ ettirmiştir. İstanbul'un fethinden sonra asıl işlevini yitiren Anadolu Hisari, XVII ve XVIII. yüzyıllarda Karadeniz'den gelen akınların durdurulmasında rol oynamıştır. 1825'e kadar sağlam olan kalenin 1830'dan sonra hisarpeçelerin bazı bölümleri yıkılmıştır. 1926 ve 1965 yılında tamir gören kale günümüzde müze olarak kullanılmaktadır. Anadolu Hisari düzgün olmayan dikdörtgen planlıdır. Düzgün kesme taş malzemedan yapılan kale, Türk mimarlığının önemli bir eseridir.

Rumeli Hisari

İstanbul Boğazı'nın en dar yerinde, Anadolu Hisari'nin karşısında Rumeli yakasında yer almaktadır.

İstanbul'un kuşatılması sırasında, boğazın kontrolünü sağlamak amacıyla Fatih Sultan Mehmed tarafından 1452 Mart'ında bizzat Fatih Sultan Mehmed Han'ın da bulunması ile inşaat başlatılmıştır. Dört ay gibi kısa bir süre içerisinde Mimar Müslihiddin'in yönetiminde kale tamamlanmıştır. 1460 ve 1464 yıllarındaki depremde hasar görmesi üzerine Fatih Sultan Mehmed tarafından tamir edilmiştir. 1510, 1773 ve 1794 tarihinde de yeniden tamir görmüştür. 1918 tarihinde de İsviçreli mimar tarafından tamiri re tâbi tutulmuştur. 1955 yılında esaslı bir tamir görmüş olup, 1958'de de müze haline dönüştürülmüştür. Rumeli Hisari'nin bulunduğu yer, deniz kıyısından batıya doğru yükselerek dikleşen kayalıklar iki tepe oluşur. Tepedeki iki büyük kule ve sahilde bir kuleyle üçgen gibi görünmesine karşın düzgün bir plan göstermemektedir. Batıdaki kara bölümünün savunmasına büyük önem

verilmiştir. Beş kapısı bulunan Rumeli Hisarının surlarını ilk yapıldığı tarihte deniz suları dövmekte iken günümüzde karada kalmıştır.

Sonuç

Tarihin erken dönemlerinden itibaren kale mimarisi askerlik ve teknik ile savaş usullerinin ilerlemesine paralel olarak gelişme göstermiştir. Eski çağlarından günümüze kadar Türk sanatı kendine özgün özelliğini kurmuş ve dünya sanatı içinde de daima önemli bir yere sahip olmuştur. Anadolu'nun fethinin ardından Selçuklu ve beylikler tarafında yapılan kaleler Osmanlı Devleti zamanında da artarak devam etmiştir. Anadolu Selçuklu dönemindeki kale faaliyetleriyle Anadolu, Osmanlı zamanında da üç kıtaya açılmıştır.

Osmanlı Devleti, gerçek savunma sistemi çok büyük olmayan ve çoğunlukla şehir dışında stratejik önemi olan yerler ile limanları korumak için kaleler yapmıştır. Bunların pek çoğu XVI. yüzyıldan önce inşa edilmişlerdir. İstanbul'un fethi öncesinde yapılan Boğaziçi ve Çanakkale Boğazi'ndeki kaleler Osmanlı kalelerinin şaheserlerindedir.

İstanbul'un fethine önemli katkı sağlayan Anadolu ve Rumeli Hisarı fetihden sonra önemlerini kaybetmişlerdir. Anadolu Hisarı sivil yerleşime açılırken, Rumeli Hisarı uzun süre hapisane olarak kullanılmıştır.

Buna rağmen konum ve mimarisiyle İstanbul Boğazının iki yakasında inciden iki gerdanlık şeklinde şair, ressam ve seyyahlara konu olarak hep gündemde kalmıştır. 29 Mayıs 1453 kökü maziden olan bir âti ve bir çağın başladığı ve bir çağın kapandığı bir tarihtir. Bu tarihin oluşmasında önemli katkıları olan Anadolu ve Rumeli Hisarını anlamak, korumak ve gelecek nesillermize aktarmak önemli bir emanettir.

KAYNAKÇA

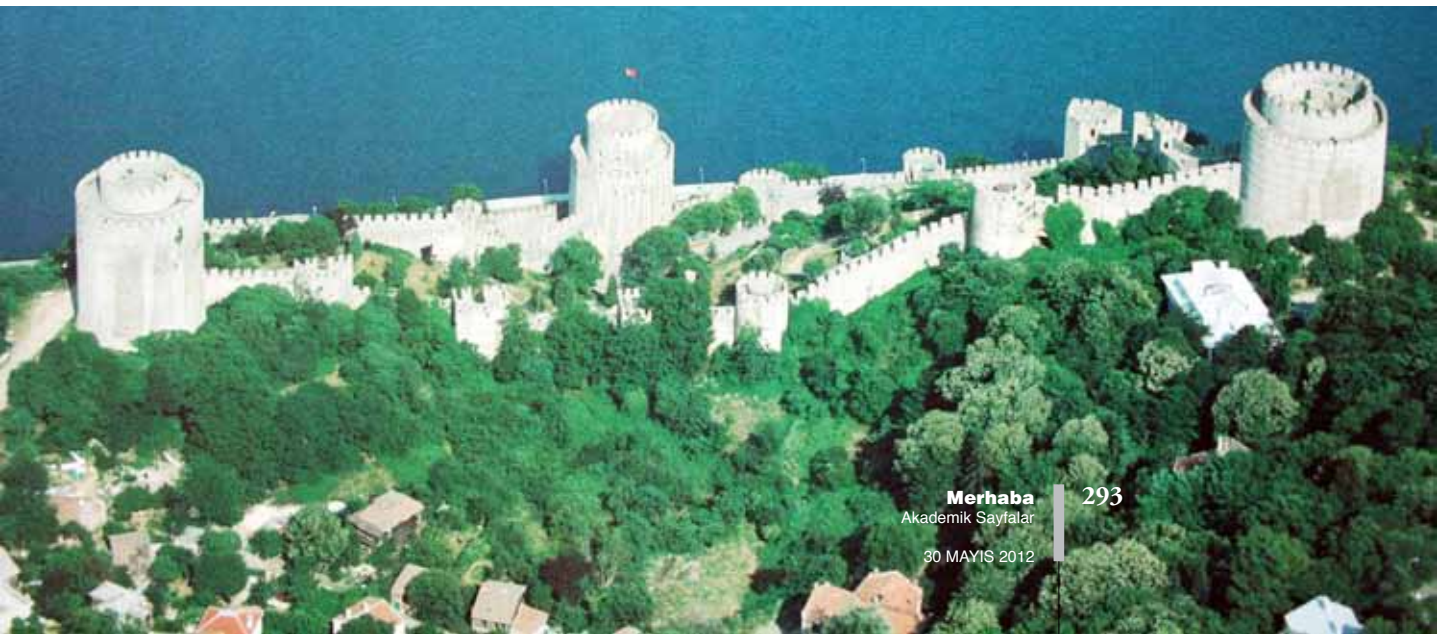
BORAN, Ali; Anadolu'daki İç Kale Cami ve Mescitleri, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 2001.

BORAN, Ali; Osmanlı Dönemi Kale Mimarisi", Osmanlı, 10, Ankara, 1999, s. 347– 363.

BORAN, Ali; "The Architectural Style of Castles During The Ottoman Period", The Great Ottoman, Turkish Civilisation, IV, Ankara, 2000, s. 346– 363.

BORAN, Ali; "Orta Asya'dan Anadolu'ya, Anadoludan Üç Kıtaya Türk Kaleleri", Türk Dünyası Mimarlık ve Şehircilik Kurultayı, 24-27 Mayıs 2010 Astana, Ankara, 2010, s. 89-106.

ULUÇAM, A; "Boğaziçi Hisarları ve Fetihteki Roller", 2. Uluslararası İstanbul'un Fethi Konferansı, 30-31 Mayıs, 1 Haziran 1997, İstanbul, s.184-191.

Ali IŞIK

ESKİ KONYA'DAN...

Naci Fikret Başta⁽¹⁾, Konya üzerine yaptığı yazı ve yayınlarından dolayı takdir ettiği Afif Evren'e⁽²⁾ İstanbul'dan uzunca bir mektup gönderir. Başta, mektubunun başlarında Evren'e olan takdirlerini belirttikten sonra ona da

yol gösterici olması açısından bazı bilgiler nakleder. Aşağıda yer verilen bu bilgiler 1947 Haziranında kaleme alınıp da 24, 26 ve 28 Haziran 1947 tarihlerinde *Babalık* gazetesinde yayımlanan mezkûr mektuptan özetlenmiştir⁽³⁾.

Konya Kalesi

Merhum Başta'nın ninesi merhume Havva Hanım Konya Kalesi'nin sapaşağlam ayakta olduğu zamanları yaşamış bir kadındır. Onun nakilleri yanı sıra kendisi de kalenin çoğu surlarını görmüştür. Sonradan Vali Sait Paşa Hükümet Konağı binasının malzemesini temin için kaleyi yıktırır.

Konya surunun hakiki şekli daha ziyade kareye yakındır. Kapıları: Ak-saray Kapısı, Telli Kapı, At Pazarı Kapısı, Larende Kapısı, Antalya Kapısı, Çeşme Kapısı, Lâdik Kapısı, Sille Kapısı, Ertaş Kapısı, İstanbul Kapısı, Ayas Kapısı ve Yeni Kapı'dır. Bunlardan yerlerini hatırladığı kapılar şunlardır:

Telli Kapı: Hacı Mendilerin dükkânının önündeki şadırvanın bulunduğu noktada;

At Pazarı Kapısı: Kerestecilerle Mecidiyelerin bahçesinin önünde;

Larende Kapısı: Sahip Ata Camii'nin karşısında;

Çeşme Kapısı: Sadreddin Konevi'ye giden sokağın girişindeki çeşmenin karşısında;

(1) **NACI FİKRET BAŞTAK** (1891-1948): Konya'da doğdu. Mustafa Fikri Efendi'nin oğludur. İlk derslerini babasından aldıktan sonra ilk orta ve lise tahsilini Konya'da tamamladı. *İçtihat* dergisi ve Abdullah Cevdet'in büyük etkisiyle felsefeye ilgi duydu. Namdar Rahmi Karatay'la birlikte *Enerjizm* akımını benimzediler. 1925'te *Yeni Fikir* dergisini yayımlamaya başladılar. Dergi 1929 yılına kadar yayımlandı. Namdar Rahmi'yle beraber gene Konya'da bir sayı da *Asie Mineure* adlı Fransızca bir dergi çıkarttılar. O yıl, çok sevdiği ninesinin ölümü, Namdar Rahmi'nin de Bursa'ya tayin edilmesi üzerine Naci Fikret de Konya'yı terk ederek İstanbul'a yerleşti. İstanbul'da Edebiyat Fakültesi ve Üniversite kütüphanelerinde görev aldı. Bu arada yazı çalışmalarına tekrar başladı. Konya Halkevi'nin *Konya* dergisinde Konya tarihiyle ilgili yazıları yayımlandı. 1948'de bekâr olarak kaldığı evde iki aylık bir rahatsızlıktan sonra öldü. Geriye kalan üç bin kitabı varisleri tarafından satılarak borçları ödendi. Naci Fikret'in yazıları dışında basılan tek kitabı *Konya I* (Konya Halkevi yayını, Yeni Kitap Basımevi, Konya 1945, 235 s.)'dir (*Konya Ansiklopedisi*, II/52-53'ten özetlenmiştir).

(2) **AHMET AFİF EVREN** (1910-1977): Iğın'da doğdu. Babası Hacı Sabri Efendi, annesi Dilruba Hanım'dır. Kız kardeşi Nedime Hanım tanınmış gazetecilerden Yusuf Mazhar (Babalık)'in eşi. Genç yaşlarda yazıya başlayan Afif Evren, enişesi Mazhar Bey'in 1930 yılında ani vefatı ile *Babalık* gazetesinin, 1952 yılında kapanmasına kadar, bütün yükünü kız kardeşi Nedime Hanım'la birlikte üstlendi. Gazetenin kapanmasından sonra da *Yeni Konya* başta olmak üzere, *Konya* mecmuası ve *Türk Folklor Araştırmaları*, *Selçuk ve Çağrı*'da Konya kültürünü yansıtan pek çok araştırma yazıları kaleme aldı. Yazılarında isminin yanı sıra Yolcu, Gözcü, Gürtürk, Sinanoğlu, Ülküdaş, Afif Evrenoğlu ve Evrenoğlu imzalarını da kullandı. Aynı zamanda iyi bir şair olan Afif Evren, şiirlerini de kendi adı yanında Şiirler Mıdrabı, Yorgun, Toprak, Yaprak ve Tezcan müstear isimleriyle yayımladı. İçkiye olan düşkünlüğü sebebiyle ömrünün son yıllarını yokluk içinde geçirip 26 Şubat 1977 tarihinde Konya Devlet Hastanesinde vefat ettiğinde, yazı yazdığı gazetesinin ve yakın dostlarının bile vefatından haberi olmadı. Vefatı, iki ay kadar sonra basın kartının tesadüfen ortaya çıkması ile anlaşıldı. Konya kültürüne büyük hizmetleri geçen bu kültür adamının mezarının bile nerede olduğunun bilinmemesi gerçekten üzücüdür. *Konya'da Bir Ses* (1937), *Bazı Konyalı Muharrirler ve Hattatlar* (1942), *Konya İçin* (1944), *Folklor Demeti* (1945) Afif Evren'in yayımlanmış kitaplarıdır (*Konya Ansiklopedisi* c. III/279-280'den özetlenmiştir).

(3) "Üstad N. F. Başta'tan Kıymetli Bir Mektup", *Babalık*, 24 Haziran 1947, s. 1, 2; 26 Haziran 1947, s. 1, 2; 28 Haziran 1947, s. 1.

Sille Kapısı: Parsana'ya giden so-
kağın karşısında;

Ertaş Kapısı: Konya İdadisinin
bahçesindeki müze binasının karşı-
sındadır.

Lâdik ve İstanbul kapılarının her
ikisinin de aynı kapı olması icap
eder. Çünkü o vakit İstanbul'a Lâdik
tarikiyle gidilirdi. Bunun yeri de
şimdiki Hacı Edhemlerin evlerinin
bulunduğu noktada olmalıdır.

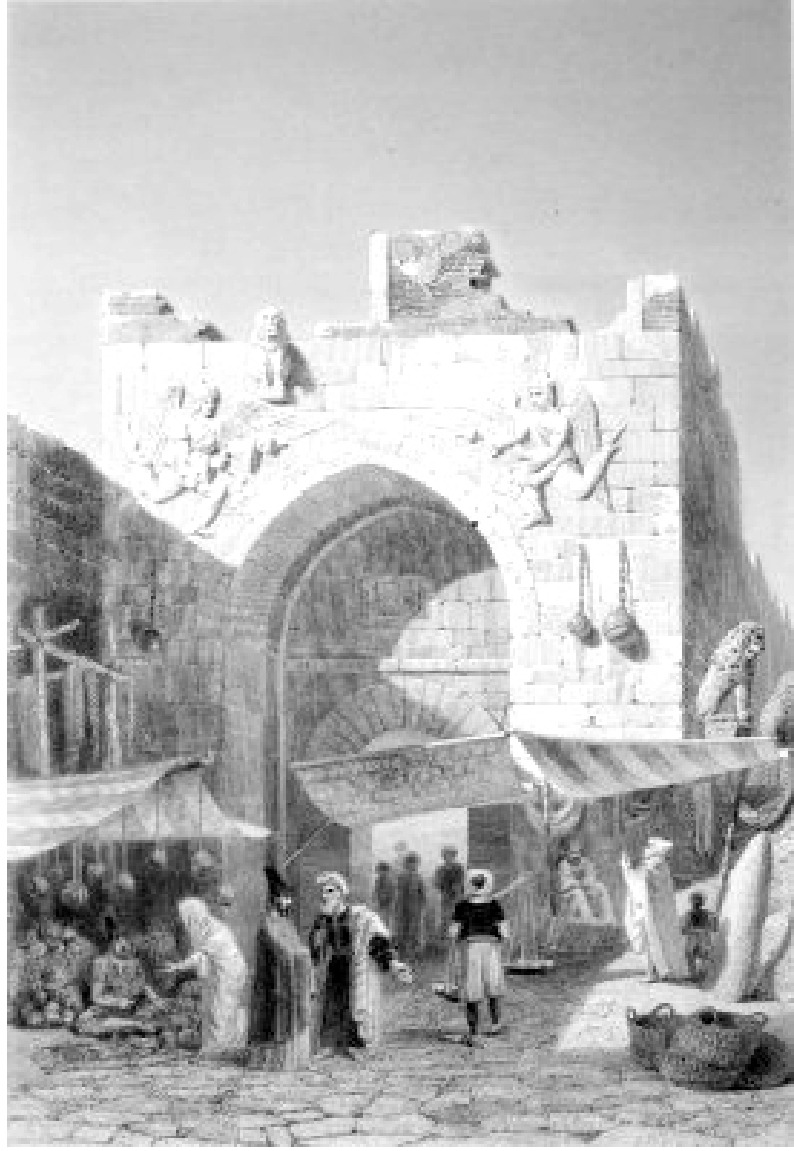
On iki kapı, gökteki on iki burcu
tanzir için bu sayıda yapılmıştır. Her
kapının üzerine de o burcun alameti
olan resimler konulmuş. Kuzeydeki
Ertaş Kapısı'nın üzerinde bir erkek
Arslan (Esed) Burcu'nu, güneydeki
Larende Kapısı'nın üzerindeki çift
balıklar (Hut) Burcu'nu, Telli
Kapı'nın üzerindeki iki çocuk (Cev-
za) Burcu'nu tanzir etmektedir. Di-
ğerlerinin resimlerini görmemiş. Er-
taş Kapısı'ndaki arslanı da ninesi
söylemiş.

Baştak, çocukluğunda surun sağ-
lam kısımlarını şöyle belirtir: Gü-
neyde Sahip Ata'nın biraz kuzeydo-
ğusundan başlayarak Söylemez Şeyh
Fazıl'ın evinin karşısına kadar devam
eden kısımdı ki hemen hemen sağ-
lam kalmışlardı. Bunların iç tarafla-
rında Rumların evleri vardı ve onlar
evlerinin pencerelerini surdan delik-
ler açarak vücuda getirmişlerdi.

Bakaya hâlinde görülen kısımlara
gelince, bunlar da Söylemez'in evin-
den Feridiye Karakolu'na kadar
olanlar, Konya'nın batısında Erkek
Muallim Mektebinden (Konya Lise-
si) Zindankale'ye oradan da Guraba
Hastanesi'ne kadar olanlar,
Hapishane'nin karşısındaki çukur-
lukta olanlar, Numune Fırını'nın
karşısında olanlar idi.

Güneydeki kısmın sağlam kal-
ması da Rum evleri sayesinde.

Surun istikameti: (Doğudan iti-
baren) Telli Kapı başlangıç olmak
üzere Sarraflar, Kebapçılardan geç-
rek Bedestenler, Terkenlilerin Hanı,

Hamidiye ve Akif Paşa mektepleri,
Esat Efendi'nin Hanı ve oradan şo-
seyi takip ile Hacı Edhemlerin evi;
oradan kuzeybatıya dönüyor, yine
şoseyi takiben Hapishane ve eski
idadinin (Karma İlköğretim Okulu)
önleri, Kazaros'un bahçesi, un fabri-
kasının önünden geçerek Guraba
Hastanesine, oradan şimdiki
Umumhanelerin (Hacıveyiszade
Camii civarı) arkasından Dede
Bahçesi'nin batı duvarları önünden
Zindankale'ye vararak onun duvar-
larıyla birleşir. Sonra devam ederek
kireç ocağı (Şato Form), Çeşme Ka-
pısı, Erkek Muallim Mektebi, ora-
dan Feridiye Karakolu'nun arkasın-
dan ve istikametini batıdan doğuya
çevirerek Larende Kapısı, hep şoseyi
takip ederek Mecidiyelerin bahçesi,
Keresteciler, Dülgerler, Kapı Camii

BABALIK

SAYI: 6826 ■ YIL : 37
Salı 24 Haziran 1947

ŞİMDİ LİK GÜNAŞIRI ÇIKAR
SİYASİ GAZETE

F. 5. KONYA TELEFON: 45

Rahmet Okuyalım!

Bu kutsal şehir, hareket ve canlılığa, ışığa, bütün hüviyeti ile lâyıktır!

Elektrik İletmesi Belediye-ye geçtikten sonra yapılacak ilk rasyonel ve radikal hareket, şehir içindeki lambaların eksilen sayısını tamamlamak, mümkün olduğu kadar arttırmak ve kilovat fiyatlarında indirmek olmalıdır.

Elektrik işletmesinin devletleştirilmesinden, sosyalize edilmesinden maksat, bu tesisin umumî istek ve ihtiyaca deha kuvvetle cevap vermesini sağlamaktır; sağlamaktır.

Işıklandırma işi ve sistemi- ni, bugünkü manzara ve ifadesine göre, bozuk olduğuna hükmedilebilir.

Biz Elektrik işletmesinin devletleştirilmesini, bir şehir dâvası olarak ele alırken, tesisin daha randamanlı, daha mükemmel çalışmasını, devlet ve millet malı olarak şehre ve halka dâba bol ışık, ucuz ışık verebileceği kanaatini taşıyorduk. Yoksa Elektrik Şirketine rahmet mi okutacağız?

Şu şehrin iktisadî hayatından içtimal hayatına kadar bol ışığa ve elektrik kuvvetine

ılacak ve ya tamamlanacak işleri bir yana bırakıyor, tam ve geniş bir mail takat istiyen, daha çok zamana plâna ihtiyaç gösteren işleri birden ele alıyoruz. Onlar da yapılmalıdır, lâzımdır, önemlidir; fakat, onlardan önce derhal yapılmak, mükemmelleştirilmek iktiza eden günlük hayatımızın her cephesine slâkalı şehir ve halk işleri önce başarılmalıdır.

İşte, bizim şehrin en önce ele alınmak, eksikleri tamamlamak gereken işlerinden biri de bu ışıklandırma işidir. Kanaatimizce bir şehrin önce cadde, meydan ve sokakları, varsa ve istiyorsa, genel hayatını canlı tutan sıval ve iktisadî tesisleri ışıklandırılır, işletilir; bundan sonra ferdi ihtiyaç ve isteklere cevap verilir.

Malûm formüller dışında, Belediyemize ne gibi gelir kaynakları sağlamak mevzuunda orijinal bir buluşun ortaya atıldığını duymamışızdır. Her klâsik usuller ve zihniyet içinde dönüp dolaşıyoruz ve istikrazlarla besleniyoruz. Geniş bir iş

ÜSTAD N. F. BAŞTAK'TAN

• KIYMETLİ BİR MEKTUP

Aziz ve muhterem Afif bey:

Siz ne kadar asil, ne kadar necip bir çocuksunuz, hay Allah sizden razı olsun! Berhudar olunuz! Zâhirde, şeklen küçük, fakat hakikatte, manen büyük eserlerinizle Konya'nın Konya'nızın, sevgili ve unutulmaz Konya'nızın eski günlerini yaşıyor, ihya ediyorsunuz.

Tekrar tekrar dualar ederim: önünüz çok olsun! Allah her bir emelinize nail etsin...

Beni, siz de bilirsiniz zannedirim. Binaenaleyh şu sözlerim sizin boşunuza gitmek için söylenmiş şeyler değildir. Kalbimden, ruhumdan, içimden gelen şeylerdir.

Aradan 17 sene geçtiği halde sevgili Konyamızı hiç bir an unutmamış değilim. Her akşam şu gurbette, garip inzivagâhında önüne Konyanın eski surlarını, Aâdeddin cami ve sarayını, Türbe-i Mevlâna'yı, Sultan Selim camii'ni gösteren resimleri serer, hem de göz yaşları dökerim.

Eski günlerimizi, eski eserleri, eski âbideleri yaşatan bu necip himmetinizden dolayı siz de pek çok seneler kemallî sıh-

hat ve afiyet içinde yaşayınız.

Efendim, siz bana nisbeten çok gençsiniz. Öyle zannederim ki Konyanın o eski günlerini görmüş olanlara da yetişemediniz. Ben yetiştim: merhumem ninem Havva Hanım o surlu, o burçları, o kalelerin sapşap olduğu zamanları yaşamış bir kadındı. O surları yıktıran da galiba Sait paşa ismindeki Vali imiş. Sait paşa galiba şimdiki Hükümet konağı binasının malzemesini temin için onları yıktırıp...

Ninem çocukluğunda, mahalledeki diğer çocuklarla beraber, surların iç taraflarındaki merdivenlerden üzerlerine çıktıklarını, gezindiklerini, vesaireyi tafsilatle anlatır ve öyle zamanın tabii tahrifatı, yağmurlarla, karlarla, filânlarla harap olmaktan çok uzak sağlam binalar olduklarını söylerdi.

Gerek ninemden işittiğim şeyleri ve gerekse küçüklüğümde bizzat şahidi olduklarımı bundan yedi, sekiz sene evvel her ekşım yazardım.

Eski şeylere karşı olan bu
— Devamı İçerde —

(camiye bu ismin verilmesi Telli Kapı'nın yanında olmasındandır).

1314 ila 1318 (1898-1903) yıllarında Kılıçaslan Köşkü — çatısı hariç — ayakta. Sonra yukarıdan başlamak üzere yavaş yavaş yıkılan köşkün kuzeye bakan kaidesinde bir aslan heykeli vardır. Aslında bu aslandan başka bir tane daha vardır. Onu çaldıkları için yeri oyuk kalır. Başta, o zamanlar Selçuklu kitabelerini okurken onların lisan-ı hâl ile dile getirdikleri: "Bir gün gelecek ne Sel-

çukiler kalacak, ne eserleri..." serzenişinden büyük teessür duyarmış.

Şarl Teksiye'nin⁽⁴⁾ İstanbul Üni-

(4) Şarl Teksiye (Félix Marie Charles Texier; 1802-1871): Fransız mimar, tarihçi, arkeolog ve gezgin. Paris Güzel Sanatlar Yüksek Okulunu bitirmiş; Fransız Bilimler Akademisi ve Paris Arkeoloji Enstitüsü üyelikleri yapmıştır. Bayındırlık İşleri Müfettişliği görevi esnasında Fransız Hükümeti tarafından Anadolu'ya gönderilmiştir. İlki 1833 ve ikincisi 1843 yılında olmak üzere Anadolu'da yıllarca süren seyahat ve incelemeleri sırasında Türkiye'nin çok büyük bir kısmını baştanbaşa gezip dolaşmış, kazılar yapmış, araştırmalarda bulunmuş ve bütün bu çalışmalarının sonuçlarını yayımlamıştır. Bu eserin, Türkiye arkeolojisi için belki de en orijinal kısmı, topografik haritasını çıkartıp birçok yerini resimlediği Hititlerin başşehri

versitesi Kütüphanesinde bulunan in-folio⁽⁵⁾ bir kitabında Konya Selçuk Sarayı'nın tavanının resmi vardır. Bunu Vali Cemal Bardakçı kopya ettirmek istemiş; fakat bin lira istendiğinden sarfınazar edilmiştir.

Çayırbağı Suyu

Çayırbağı suyu getirileceğinde Çayırbağlılar tarafından epeyce gü-rültü koparılır, hatta ameleye hü-cum edilerek kazı çalışmaları durdurulur. Bunun üzerine Vali Avlonyalı Ferit Paşa da kadınlar ve çocuklar da dâhil olmak üzere bütün köy ahalisini toplayarak Konya'da hapsedtirir. Bunlar bir hafta on gün kadar hapis yattıktan sonra aman dilemeleri üzere serbest bırakılırlar. Bundan sonra proje aksamadan yürütülüp Çayırbağı suyu Konya'ya getirilir. Valiye bu suyu tavsiye eden Canbaz Deli Osman'dır.

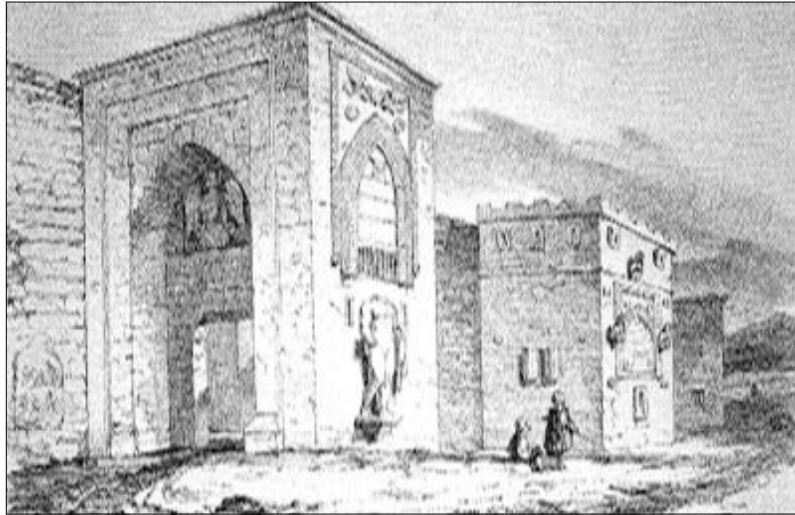
Alâeddin Tepesi'nde su hazinesinin önündeki çifte çeşmelerin üzerindeki kitabeleri Ebüzziya Tefvik Bey yazar.

Sahip Ata ve Bal Şerbeti

O zamanlar Sahip Ata Camii'nin iki minaresi dibinde iki tane taştan küp vardır. Bu küplerde bal şerbeti

Hattuşaş (Boğazköy) ile buranın açık hava tapınağı olan Yazılıkaya'yı bulmuş ve dünyaya tanıtmış olmasdır. Gezip dolaştığı yerlerde sadece antik devirlere ait değil, daha sonraki devirlere ait (Selçuklu, Beylikler, Osmanlı vb.) de önemli şehirlerin, yapı ve anıtların çizimlerini yapmış, uzmanlar tarafından gravürlerle durumlarını tespit etmiştir. Bunlarla da yetinmemiş, Anadolu'nun jeolojik yapısı, coğrafi özellikleri, yer altı ve yer üstü kaynakları ve kültür merkezlerinin tarihi ve o günkü halkın etnik, demografik, kültürel, ekonomik vb. durumu hakkında bilgi vermiş, gözlemlerini aktarmıştır. Yazarın Türkiye'ye ilk seyahatinin (1833-1837) sonuçlarını ihtiva eden Fransızca orijinali, büyük boyda 862 sayfa metin, 239 gravür ve plan ile 5 haritadan oluşmaktadır. Texier ilk seyahatinden on yıl sonra (1843 yılında) Türkiye'ye yaptığı ikinci seyahatini takiben bu eserini, yeni bilgi ve belgeler eklemek suretiyle, daha da olgunlaştırarak yeni bir versiyonunu, yine Paris'te önce 1862, sonra 1882 yıllarında olmak üzere iki kez daha bastırmıştır. Texier'in bu dev eseri, yayınlanır yayınlanmaz ilim dünyasında büyük yankı yapmıştır. İçeriği bakımından özellikle Anadolu'yu ilgilendirmesi sebebiyle Türk aydınlarının da dikkatini çekmiş ve daha Millî Mücadele devam ederken, Ali Suat Bey (1869-1932) tarafından Türkçeye tercüme edildi (http://tr.wikipedia.org/wiki/Charles_Texier, 15.05.2012/09.00).

(5) En büyük boy kitapları niteler. Sanat kitaplarının pek çoğun in-folio olarak basılmaktadır.

bulundurulmaktadır. Sahip Ata demiş ki: "Balın okkası bir paraya çıksa bile bu küplerden bal şerbeti eksik edilmesin."

Konya'da Arap Senesi Sözü

1832 senesinin Kânun-ı Evvelinin yirmisinde İbrahim Paşa kumandasındaki Mısır ordusuyla Mehmet Reşit Paşa kumandasındaki Osmanlı ordusu arasında şiddetli bir muharebe cereyan eder. Sis dolayısıyla Mehmet Reşit Paşa, Mısır ordusuna esir düşünce Osmanlı ordusu bozulur. Bu meşhur vaka Konyalılar arasında bir müddet anane olarak devam etmiştir.

Bu muharebeyi idrak eden Kadaifçi Hacı Veli Ağa'nın validesi Emine ablanın belirttiğine göre bu muharebe Konyalılar indinde Arap senesi diye meşhur olmuş; herkes birbirinin yaşlılık derecesini anlamak için: "Sen Arap senesinde kaç yaşında idin?" diye sorarlarmış. Bu muharebe esnasında birçok adam para ve kıymetli eşyalarını yere gömer, Emine ablalar da Meram'daki bağlarına çekilirler.

Mısırlılar, Araplar denilen sem-

tin civarında ordugâh kurdukları için yöreye bu hadiseden sonra "Araplar" denmeye başlanır.⁽⁶⁾ Muharebe Ruzbe (Horozlu) Han'ın civarında vuku bulur. O muharebeden kalma muhtelif büyüklükteki güller hemen hemen her Konyalının evinde bulunmaktadır. Bu sırada çok şiddetli bir kış hüküm sürmektedir. Gusül ihtiyacı olan Araplar su bulamayınca çeşmelerin yalaklarındaki buzları kırarak altındaki su ile guslederler.

Sonradan bu muharebe hakkında bir destan yakılır. Bu destanda sadrazam ile İbrahim Paşa "Sadrazam der ki ...", "İbrahim Paşa der ki ..." tarzında karşılıklı olarak söylettirilir. Naci Fikret Baştak, tamamıyla ninesinin hafızasında olan bu destanı o zamanlar yazıya geçirmedigi için hayıflanır.

(6) H 1070-71/1659-60 M tarihli *Konya Şer'iye Sicili*'nde Araplar Mahallesi birkaç kez zikredilmekte; dolayısıyla bu kayıtlar Baştak'ın yanıldığını göstermektedir (bkz. *Konya Ansiklopedisi*, c. I, s. 247).

KAYIP RUHLAR

Hatice TEKİN

“Şimdiki çocuklar çok şanslı...” diyeceğimi sanıyorsanız aldanıyorsunuz. Ne yazık! Onlar kendi oyuncağını yapma zevkine hiçbir zaman erişemeyecekler. Saha araştırmasını, plan-proje yapmasını, ölçüp biçmeyi, kesip dikmeyi bir usta hassasiyetiyle üç, beş yaşındayken öğrenemeyecek.

Neler yapılmazdı ki?

Eskimiş soğukkuyu ayakkabılarının (kara lastik ayakkabılar) tabanlarından kesilen yuvarlak parçalar, bir değneğin ucuna yirmilik çiviyle takılır, böylece iterek kullanılan bir oyuncak sahibi olunurdu. Daha becerikli olanlar işi ilerletip tornet yapar, bilyeli rulmanların çıkardığı o korkunç gürültüyle yarışarak mahallede tozu dumana katarlardı.

Belli bir yaşa gelen oğlanların elinde mutlaka bir silah olurdu. Kimileri sapan kullanırdı. Uygun tutma yeri bulunan bir ağaç dalının çatallarına, eski bisiklet lastiklerinden kesilen şerit bağlanırdı. Bu lastik şeridin uzunluğu çatalın açıklığına uygun, genişliği ise orta kısmın da küçük bir taş parçasını tutabilecek şekilde olurdu. Buraya konan taş, lastikle birlikte geriye doğru gerilerek fırlatılırdı. Kimileri de yaş bir çubuğu yay şeklinde bü-

küp ucuna ip bağlar, sonra da ucunu sivrilttiği düzgün çubukları ok olarak kullanırdı. Bir de patlanguç ağacının içi oyularak yapılan, gevelenmiş kâğıt parçalarının da mermi olarak kullanıldığı bir silahı hatırlıyorum.

Kızlar içinse en önemli oyuncak annelerinin, ninelerinin yaptığı bez bebeklerdi. Onların giyimi kuşamı o minik ellerinden çıkan malzemelerle sağlanırdı. Bebeklerini giydirirken iğne iplik tutmayı, tığ örmeyi erken yaşta öğrenirlerdi. Toplu halde oynadıkları oyunlar ise tabiatları gereği daha sakin olurdu.

Evimizle sokağımızın değeri bizim için aynıydı. Biz, evimiz kadar sokağımızda da yaşadık. Her bir taşını, çukurunu, tümseğini tanır, tozunun tadını bilirdik. Bizi koyunda büyüten sokaklar, bazı kimseler içinse bir yuvaydı.

Herkesçe Delibram olarak bilinen yaşlı bir adamı hatırlıyorum. Günlerini elindeki çerçöpü oradan oraya taşıyarak geçirirdi. Kırık bir tabak, dişleri dökülmüş bir tarak, teki olmayan bir ayakkabı gibi kimsenin işine yaramayan ama kendince çok değerli eşyalarına yaklaşmak bile mümkün değildi. Böyle bir şeyi fark ettiğinde çok kızar, ne dediği anlaşılmasın bir biçim-

de bağırdı. Onun peşinde “Deli deli depeli / gulakları küpeli” diyerek gezer, anlamsız kelimelerine gülerdik.

Neden bu duruma düştüğüne dair türlü rivayetler duyardık. Kimi kara sevda diyordu kimi cin çarpmış. Genç yaştakilere, örnek olması açısından dengi olmayan birisine gönlünü kaptırdığı hikâyesi de anlatılır, böylece onların gözünü, gönlünü karşı cinsten korumaları beklenirdi. Çocuk yaştakilere anlatılanlar ise daha farklıydı. Mesela üzerindeki ekmeğin kırıntılarıyla tuvalete gittiği için, pis suyun üstünden “destur” demeden atladığı için...

Sebebi ne olursa olsun durumu içler acısıydı. Sürekli görünmeyen varlıklarla konuşurdu. Kimi zaman hıçkırığa hıçkırığa ağlar, kimi zaman da kahkahalarla gülerdi. Zarar verdiği birisini hiç duymadığımız halde yine de ondan korkardık.

Uzak bir köyde evi, ailesi, pek çok akrabası olduğu halde o sokakları evi kabul etmişti. Kâh bir ağacın dibinde, kâh bir viranenin köşesinde sabahlardı. Başının üstünde bir çatı olmasına asla tahammül edemediğinden en soğuk gecelerde dahi içeriye girmez, hamamın ılık damında uyurdu.

Bir de arka mahalledeki bir viranede oturduğu halde, çok sevdiği kedilerin peşinde bizim sokağa kadar gelen küçük bir kız vardı. Yerinden kalkamayan kocanesiyle birlikte, konu komşudan verilen bir şey olursa tok, değilse aç yaşardı. Günlerini orada burada gezerek geçirirdi. Konuşabilirdi-

ğinden bile şüpheliydik. Ne o bizimle ilgilenirdi ne de biz onunla ama bazen yanımıza geldiğinde “Hediye / Ekmek vermez kediye / Kedi gitti kadıya / Kadının kapısı kitli / Hediye başı bitli...” diyerek eğlenirdik. Önceleri ismini duymanın lezzetiyle gülerdi ama sonraları durumu kavrayıp üzülmeğe, bizi gördüğü anda uzaklaşmaya başladı. Yine bir gün arkasından gelip gelmediğimizi kontrol ederek koşuyordu. Önüne çıkabilecek bir şeyi görmesi mümkün değildi. O hızla gidip Delibram’ın eşyalarının arasına düştü. Hepimiz donup kaldık. Pişman olmuştuk yaptığımızı. Yaşlı adamın küçük kıza bir şey yapması halinde nasıl davranacağımızı bilemiyorduk.

Hediye’nin taşa toprağa bulanmaktan keçeleşmiş saçlarıyla, Delibram’ın nasırlı, kirli elleri buluştuğunda şaşılacak bir şey olmuş, yalnızlığın ne demek olduğunu gayet iyi bilen bu ikisi, ihtiyaç duydukları ilgi ve sevgiyi birbirlerinde bulmuşlardı.

O günden sonra ayrılmaz ikili oldular. Hediye yanındayken Delibram daha sakin, daha anlayışlıydı. Onlara sokulmamıza, hatta eşyalarını ellememize kızmayıp tedirginlik içinde, bir ileri, bir geri sallanarak yerine koymamızı bekliyordu. Toparladığı eşyalar arasına Hediye’nin oynaması için birkaç kırık oyuncak da katmıştı.

Sokakları süsleyip bir bebek gibi bütün ihtiyaçlarını giderdik ama karşılığında ruhunu aldık. Onun gerçek sahipleri şimdi neredeler?

KONYA ARAŞTIRICILARINA KAYNAK BİR ESER

Bekir ŞAHİN

Konya kadim bir başkenttir. Bu özelliği ile dünden bugüne herkesin ilgisini çekmiş, merak uyandırmıştır. Konya'nın ekonomik, sosyal ve kültürel boyutlarıyla incelendiği özgün araştırmalar ve yayınlar son zamanlarda hızla artmaya başladı.

Bu konuda önemli yayınlardan birisi de *Yeni İpek Yolu Dergisi* "Konya Kitabı XIII" özel sayısı. Yaklaşık 15 yıldır devam eden özel sayıların XIII'üncüsünde "Konya Medyası" ele alındı. Kıymetli akademisyen, yazar ve araştırmacıların titiz çalışmaları sonucunda oluşturulan makalelerle Konya basınının tarihî gelişimi açısından önemli bir kaynak niteliği taşıyan özel sayıda, Konya basın tarihini kapsayan detaylı ve ilmi çalışmalar ilk kez bir araya toplanarak kitap haline getirilmiş durumda.

Basının, fikir, düşünce ve sanat hayatımıza müspet manada enerji ve sinerji sağlayan bir etkisi vardır. **1940'lı yıllarda** üniversite isteyen yazıların, 1975'te üniversiteye kavuşması; **1960'larda** radyo isteyenlerin, 1990'larda radyolara ulaşması geç sanılmamalıdır.

Millî Mücadele Döneminde çok önemli görevler üslenen Anadolu basını içerisinde Konya'nın ayrı bir yeri vardır. Dış mihrakların baskısı ile basın yayın organlarının baskı altında tutulmaya çalışıldığı bir dönemde, gazete basımları engellenmeye çalışılır. Basın yayın organları

yayınlarnını aksatmamak için çare ararlar. Bir gazetemizin her şeyi göze alarak, trenin vagonunda gizlice matbaa makinesi taşır. Konya'da gazete baskılarını gerçekleştirip halkı bilgilendirir. İngilizlerin isteği üzerine, İtalyanlar tarafından kapatılır. Konya halkının sahip çıktığı Öğüt, artık Nasihat olarak hizmet verecek, Söylemez'in Türbesi'nde basılacaktır.

Anadolu basını bu badireleri atlattı ve bugüne gelmiştir. Bu kadar vefakârlık örneği gösteren; memleketini, vatanını seven, milletini kucaklayan bir basını hemen hemen dünyanın hiçbir yerinde bulamazsınız. Zaten İstiklâl Harbi'nde vatan topraklarını kurtarmamızın altında yatan, basında olduğu gibi toplumun tüm kesimlerinin bu fedakârlığı göstermesidir.

Selçuklu çağında Konya, üniversiteler şehri durumundadır. O dönemlerde, değişik alanlarda eğitim veren otuz üniversite/fakülte bulunmaktadır.

Selçuklu, birlik ve bütünlük hamurunu; **Nizamiye, Taciye, Bürciye** medreseleriyle başlatılan, eğitim hamleleriyle yoğurmuştur. Osmanlı, dağ köylerine kadar medreseleri yaygınlaştırarak insanı; **kültür ve medeniyet değerlerinde bütünlüğün yollarını aramıştır**. Eğitim kurumlarının, kuru bilgi üretmenin ötesinde, **insan yetiştirmenin erdemli yüceliğine yükseltilmesi, geleceğimiz açısından**

vazgeçilmez bir ihtiyaçtır.

Konya Kitabı XIII'te Konya medyasının son dönemi kapsayan bir döküm ortaya çıkarılmıştır. Çok sayıda akademik hakemli dergileri tanıtıcı yazılar, içerdikleri makale dizinleriyle birlikte verilmiştir. Kurum dergileri, diğer serbest yayın dergiler, gazeteler, televizyon ve radyolar, internet siteleri, ayrıca Konya üstüne yapılan araştırmalar da eklenmiştir.

İçerdiği bilgiler itibariyle, Konya Araştırmaları Enstitüsü veya Konya kitaplığı kurmak isteyenlerin ilk bakacağı yer, bu eserde yayımlanan makaleler olacaktır. Zira Selçuk Üniversitesi dâhil, Türkiye Üniversitelerinde Konya'yı doğrudan ilgilendiren hangi araştırmalar yapılmıştır, bunun dokümanı çıkartılmış bulunmaktadır. Çeyrek asırlık bir dilimde Konya ile ilgili 1122 ayrı tez hazırlanmış olduğunu bu yayından öğreniyoruz. Bu tezlerden 864'ü, Selçuk Üniversitesinde üretilmiştir. Bu durum, bir bilim kurumunun kendi yöresine ne kadar katkıda bulunabileceğini gösteren çarpıcı bir örnek oluşturmuştur.

Hakemli dergilerde yayımlanan makaleler, dergilerin kendisi; Kon-

ya ile ilgili 2003-2012 arasında yayımlanan kitapları listesi, Mizahi özel gün gazeteleri ile Seyit Küçükbezirci, Konya basın tarihi alanında bir ilki gerçekleştirilmiş oldu. 1980 sonrası Konya gazetelerini tarihe not edilmiş. Konya merkezinde yayın yapan televizyonları, radyoları tanıttı. İnternet siteleri ile birlikte Konya medyasının değişik ayakları ele alınmış.

Fatma Türkkol, Konya hakkında yayımlanmış kitapları toparlayarak sunmuş. Okuyucu zihninde yerel gazetenin güvenilirlik düzeyi konusunda Şükrü Balcı Selahattin Çavuş'un araştırmaları, Ömer Akdağ'ın bir döneme ışık tutan çalışmaları önemli. Ali Galip Alçitepe, Balkan Harbi yılları sonrası Konya'sından adeta belgesel malzeme veriyor. Amerikan Misyonerlerinin tedavi ettikleri milletleri sayarken; Türk, Yörük ve Türkmen'i ayrı ayrı anması, belki Kürt vb. etnik ayrımcılığı kullanmak isteyenleri köklerine ışık tutacak mahiyette adedilebilir.

Bütün bu çalışmalar Konya Kitaplığı veya Konya hakkında araştırma yapacaklar için bir kılavuz olma özelliği taşıyor.

Bu eserin Türkiye'de bir ilk olduğunu düşünüyoruz. Çiçeği burnunda Başbakanlık Basın Yayın Enformasyon İl Müdürlüklerinin bu esere ilgi duyacaklarını ümit ediyoruz. Bu tür çalışmalar kendilerinin görev alanı içine de girmektedir.

Bu önemli çalışmanın kahramanı başta Doç. Dr. Caner ARABACI olmak üzere Doç. Dr. Ayhan SELÇUK'a ve yayın konusunda kararlılığını sürdüren KTO Başkanı Selçuk Öztürk ve ekibine, ayrıca makaleleri kitapta yer alan akademisyen ve araştırmacılara, hülasa; bu nitelikli esere emeği geçen herkese teşekkür ediyoruz.

NASIL GEÇTİ HABERSİZ O GÜZELİM YILLARIM

İhsan KAYSERİ

İnsanlar birbirlerine yakın pek çok özellik taşırlar. Aynı mahallenin, aynı ilkokulun hatta aynı öğretiliminde okumuşlardır. Bu satırların yazarı olarak çok değerli kadim dostum, büyüğüm Prof. Dr. Saim Sakaoğlu ile bazı özelliklerimiz vardır. Komşu mahallenin çocuklarıyız. Babalarımız çok yakın arkadaşlardır. Hâkimiyet-i Milliye İlkokulunu bitirdik. Şimdi ise aynı mahallede bir sokak arası farkıyla evde oturmaktayız. Geçtiğimiz haftalarda “Akademi Sayfası”nda Prof. Dr. Saim Sakaoğlu Konya Lisesinde okuduğu yıllardan birkaç hatıra yazdı. Ve o yazıyı okurken, “Nasıl geçti habersiz o güzelim yıllar” şarkısı aklıma geldi.

Nasıl geçti o güzelim yıllarım şarkısının sözleri şöyle:

Beste: Teoman Alpay

Güfte: Nihat Aşar

Usulü: Semâî

*Nasıl geçti habersiz o güzelim yıllarım
Bazen gözyaşı oldu bazen içli bir şarkı
Her anını eksiksiz dün gibi hatırlarım
Dudaklarımda tuzu içimde durur*

aşkın

Hani o saçlarına taç yaptığım çiçekler

*Hani o güzel gözlü ceylanların pınarı
Hani kuşlar ağaçlar, bin bir renkli
çiçekler
Nasıl yakalamıştık saçlarından baharı*

*Ben hâlâ o günleri anarsam yaşıyorum
Sanki mutluluğumuz geri gelecek gibi
Hâlâ güzelliğini kalbimde taşıyorum
Dalından koparılmış beyaz bir çiçek
gibi*

*Hani o saçlarına taç yaptığım çiçekler
Hani o güzel gözlü ceylanların pınarı
Hani kuşlar ağaçlar, bin bir renkli
çiçekler
Nasıl yakalamıştık saçlarından baharı.*

Prof. Dr. Saim Sakaoğlu, kendisini halk edebiyatına yönlendiren Cahit Öztelli'den de söz etmekte. Gazeteci-yazar Seyit Küçükbezirci de Cahit Öztelli tarafından halk edebiyatına yönlendirildiğini her konuşmasında ifade eder. Cahit Öztelli söz edilince zaman tünelineki hatıralarım canlandı. 1970'li yılların başları Karaman'da Türk Dil Bayramı ve Yunus Emre Anma günleri yapılmakta, resmî tören geçidi sabah yapıldı, öğleden sonra da Karaman kültürüne kendisini adayan Avukat Baha Kayserilioğlu, “Bir minibüs bulayım sizi Yunus Emre'nin dedesinin çiftliğinin bu-

lunduğu yere götüreyim” dedi ve bir minibüsle de Cahit Öztelli, Dr. Hasan Özönder, TRT sanatçısı Necati Başara, İhsan Kayseri ve ev sahipliği görevini üstlenen Avukat Baha Kayserilioğlu ile birlikte Yunus Emre'nin dedesinin çiftliğine gittik. Çok doyurucu bir gezi olmuştu. Cahit Öztelli Yunus Emre'den şiirler okuyor o duruyor bu kez Baha Kayserilioğlu başlıyor şiir okumaya, o duruyor Dr. Hasan Özönder, Yunus Emre'yi bize anlatıyor. Necati Başara kavalını çıkarıyor o da kavalıyla bizlere Yunus Emre'den nağmeler diletiyordu.

Yolcu yolunda gerek diyerek bizler tekrar Karaman'a döndük akşam bir başka Yunus Emre sohbeti, bir başka Karamanoğlu Mehmet Bey sohbeti oldu. Doyulmaz bir gün ve gece geçirdik.

Prof. Dr. Saim Sakaoğlu, ders

çalıştığı arkadaşı Prof. Dr. Latif Çakıcı'dan söz ettiği için onun içinde bir kaç hatırayı anlatmak istiyorum.

Prof. Dr. Latif Çakıcı Dede-moğlu Mahallesi'nde otururlardı. Yani bizim mahallede benim doğduğum büyüdüğüm mahallede. İlkokulu Hâkimiyet-i Milliye İlkokulunda bitirmişti. Kardeşi Mehmet Emin Çakıcı da bizim dönemde ilkokulu bitirdi. Latif Çakıcı çok çalışkan bir kişiliğe sahipti. Sağlığında pek çok kitap yayımladı. Geleceği parlak bir iktisatçı idi ama çok erken yaşta aramızdan ayrıldı. Siyasal Bilgiler Fakültesinde dekan olduğu yıllarda sekreterlerine: “Yaptığınız iş bana ise, öğrendiğiniz size” diye onlara gereken nasihati verdiğini de biliyorum.

Nasıl geçiyor habersizce o güzelim günler değil mi?

Aczimin Giryesi

Dertlerimiz...

Çektiğimiz dertleri oturup yazmak istesek,
Kalem hayretten küçük dilini yutar, yazamaz.
Bari halka anlatalım da ibret olsun, deriz,
Söz boğazımızda düğümlenir, kimse çözemez.

Ahmet Sergi